

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

NEMZETISÉGI ÜGYEKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/80/2/2019.

MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2019. JÚNIUS 20. 10.00

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4. IV. em. 439/a.

Időpont: 2019. június 20. 10.00

Tárgy: Nemzetiségi Ügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Fürjes Zoltán, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára, a Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a munkacsoportülés tagjait. Jelezte, hogy Ritter Imre képviselő úr is részt kívánt venni az ülésen, azonban parlamenti elfoglaltsága miatt nem tud jelen lenni. Javasolta, hogy az 5. napirendi pont, a nemzetiségek feladatalapú támogatásának javasolt új értékelési rendszere – melynek Ritter Imre lett volna ennek az előterjesztője – ne kerüljön megtárgyalásra az ülésen.

Lásztity Péró, a Srpski Forum képviselőjében javasolta, hogy az 5. napirendi pont ne maradjon el, hanem úgy módosuljon, hogy ha a jelenlevőknek van észrevétele a jelenlegi támogatási rendszerrel kapcsolatban, akkor azt ismertetni tudja, illetve kerüljön megvitatásra, hogy mikor kerül sor a következő ülésre, amikor Ritter Úr is ráér és el tudja mondani az elképzeléseit.

Dr. Fürjes Zoltán egyetértett, de javasolta, hogy az Egyebek keretében kerüljön megvitatásra a téma. A résztvevők a módosítással elfogadták a napirendet.

1. napirendi pont: Elnöki köszöntő

Dr. Fürjes Zoltán elmondta, hogy a nemzetiségi célú támogatások forrásai 2018-ról 2019-re a korábbi évek emelkedő tendenciáit is meghaladó mértékben, további, mintegy 5 Mrd Ft-tal, közel 15 Mrd Ft-ra emelkedtek. A nemzetiségi pótlékkal együtt ez a 2010. évhez képest több, mint négyszeres emelkedést jelent a nemzetiségek számára. A nemzetiségek számára kiírt pályázatok keretösszege 2019. évben megközelíti a kétmilliárd forintot, mely 2018. évhez képest 40%-ot meghaladó emelkedést jelent, amely az összes magyarországi őshonos nemzetiséget érinti. Az előző ülésen említésre került, hogy 30%-ra emelkedett a nemzetiségi pedagógusok bérpótléka. A nemzetiségi óvodapedagógus ösztöndíj program kidolgozása a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata koordinálásával a többi érintett nemzetiség bevonásával befejeződött. Ennek célja, hogy már az óvodában megkezdődjön a nemzetiségi létre nevelés. Az ösztöndíjjal egyrészt a tanulmányok támogatására kerül sor, másrészt próbálják biztosítani, hogy a végzettség megszerzése után Magyarországon helyezkedjenek el. Ez 2019 januárjában elindult 75 M forintos forrással. A nemzetiségi szakterületeket érintő változásokkal kapcsolatban **Fürjes Zoltán** elmondta, hogy a romaügyekkel foglalkozó terület, a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkárság 2019. május 1-jével átkerült a Belügyminisztériumba. A következő félév feladatai közül kiemelte, hogy a Parlament őszi ülészakánának napirendjén szerepelni fog a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) módosítása, amely egyrészt a nemzetiségek jelzéseit, kéréseit és a legutóbbi módosítás óta eltelt időszak tapasztalatait tartalmazza, másrészt a kormányhivatalok is jelezték, hogy a megvalósításban gyakorlati nehézségek adódnak. Felálltak a munkacsoportok, és elindult a közös előkészítő munka: a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságával, az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségével és a nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes hivatalával. A Nemzetiségi Tanulmányi Ösztöndíj jogi környezete is módosult (roma

szétválasztás, 4/2019. (VI. 13.) TNM rendelet a Nemzetiségi Tanulmányi Ösztöndíjról, 24/2019. (VI. 7.) BM rendelet a Roma Nemzetiség Tanulmányi Ösztöndíjáról), illetve a korábbi 60eFt/fő/hó összeg helyett kétszer annyi tanuló bevonásával 30eFt/fő/hó összeg kerül meghatározásra. A 2019 őszi önkormányzati választások eredményei az országos és a helyi nemzetiségi önkormányzatok életét, illetve a jelenlegi tisztségviselők személyi változásait eredményezhetik, a változások követése mellett fontos az újonnan megalakuló helyi nemzetiségi önkormányzatok támogatásainak biztosítása.

2. napirendi pont: Nemzetiségi civil szervezetek szerepe a választásokban

Tircsi Richárd az ME Nemzetiségi Főosztályának vezetője jelezte, hogy a civil szervezetek kezdeményezték a kérdéskört. Elmondta, hogy a nemzetiségi civil szervezetek, mint általában az állampolgárok önkéntes szerveződései, tevékenységükkel fontos szerepet vállalnak a társadalmi problémák kezelésében. Napjainkban számuk, szerepük és befolyásuk egyre jelentősebb, a társadalmi és politikai intézmények közötti kapcsolat meghatározó közvetítő szereplői. Olyan társadalmi szervezetekről beszélünk, amelyek önkéntes alapon, nonprofit és önszabályozó módon, a kormányzattól függetlenül működnek. Az Njtv. 2014. július 3-ai módosítására tekintettel a 2019 őszi esedékes nemzetiségi önkormányzati választásokon nemzetiségi szervezet a párt és a szakszervezet kivételével a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő olyan egyesület, amelynek alapszabályában – a nemzetiségi önkormányzati választás évét megelőzően legalább 3 éve – rögzített célja az Njtv. szerinti, konkrétan megjelölt nemzetiség képviselése. A nemzetiségi egyesület alapszabálya szerint adott nemzetiség érdekvédelmét, érdekképviseletét, vagy a nemzetiségi kulturális autonómiával közvetlenül összefüggő tevékenységet ellátó egyesület. A nemzetiségi alapítvány pedig alapító okirata szerint hasonló tevékenységet ellátó alapítvány. A jelölés és ajánlás legfőbb szabályai közül Tircsi Richárd kiemelte, hogy a választáson nemzetiségi szervezet állíthat jelöltet, két vagy több nemzetiségi szervezet közös jelöltet is állíthat. A jelölő szervezetet a területi választási bizottság vagy a Nemzeti Választási Bizottság – amelynél a jelölő szervezetet bejelentették – veszi nyilvántartásba. A nemzetiségi szervezet bejelentésekor a szervezetnek nyilatkoznia kell arról, hogy a szervezet megfelel a nemzetiségi szervezettel szemben az Njtv.-ben támasztott követelményeknek. Két vagy több nemzetiségi szervezet közös egyéni jelöltek alapján – ugyanazon szervezetek részvételével – közös listát állíthat. Egy nemzetiségi szervezet egy választókerületben csak egy – önálló vagy közös – lista állításában vehet részt. Egy listán legfeljebb háromszor annyi jelölt szerepelhet, mint a megválasztható képviselők száma. Ha a listáról egy jelölt kiesik, helyére a soron következő jelölt lép. Egy nemzetiségi szervezet csak egy nemzetiséget képviselhet. Egy személy csak egy települési, egy területi és egy országos önkormányzati jelölést fogadhat el. A települési nemzetiségi önkormányzati képviselő jelöléséhez a nemzetiségi névjegyzékben a választás kitűzésének napján szereplő választópolgárok öt százalékának, de legalább öt választópolgárnak az ajánlása szükséges. A területi nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat listát, amely a fővárosban, megyében kitűzött települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán legalább a választások tíz százalékában önállóan jelöltet állított, és amely a választópolgárok legalább két százalékának ajánlását összegyűjtötte. Az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat listát, amely a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán legalább a választások tíz százalékában önállóan jelöltet állított, és amely a választópolgárok legalább két százalékának ajánlását összegyűjtötte. Kitűzött települési nemzetiségi önkormányzati választás hiányában bármely nemzetiségi szervezet állíthat listát, az országos nemzetiségi önkormányzatnak mindenképpen meg kell alakulnia. Jelöltet és megyei/fővárosi, illetve országos listát ajánlani ajánlóíven lehet. Az a választópolgár ajánlhat jelöltet, aki a választáson a választókerületben választójoggal rendelkezik, vagyis akit kérelmére felvettek a nemzetiségi névjegyzékbe. Az ajánlóívet a jelölőszervezet a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő választási irodától igényelheti a választás kitűzését követően. Az ajánlóív a nemzetiség megjelölését is tartalmazza. A választási iroda az ajánlóív átadásával egyidejűleg, a jelölő szervezet kérésére a szavazást megelőző 35. és 13. napon ingyenesen átadja a jelölő szervezet számára – az adatai kiadását megtiltó választópolgárok adatainak kivételével – a névjegyzékben a nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgárok nevét és lakcímét. **Tircsi Richárd** jelezte, hogy folyamatban van egy törvénymódosítás, mivel kétféleképpen jelent meg a települési nemzetiségi képviselők száma a különböző jogszabályokban. A módosítási javaslat az Njtv. 51. § (1) bekezdésére

vonatkozik, és e szerint a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők száma három fő, ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen kevesebb, mint száz fő, és négy fő helyett öt fő, ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen legalább száz fő.

Dr. Topuzidisz Dimitrisz a Helidonaki Görög Hagyományörző Egyesület képviselőjében jelezte, hogy egy fórumon elhangzott, hogy az eddigiekkel ellentétben egy választópolgár akár több személyt is ajánlhat. Kérte, hogy kerüljön megerősítésre ez az információ.

Dr. Fürjes Zoltán megkérdezte, hogy milyen fórumon hangzott el az információ?

Dr. Topuzidisz Dimitrisz elmondta, hogy az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége meghívta Pálfy Ilonát, a Nemzeti Választási Bizottság elnökét.

Dr. Fürjes Zoltán jelezte, hogy a Nemzeti Választási Bizottság a megfelelő információk birtokában van, autentikus forrás. Az ülés során **Fürjes Zoltán** is megerősítette, hogy több személyt is ajánlhatnak a választópolgárok.

Lásztity Péró érdeklődött, hogy van-e esetleg arról információ, hogy mikor kerül sor a választások kiírására, mivel nagyon fontosak a határidők, amelyek általában jogvesztők.

Dr. Fürjes Zoltán jelezte, hogy teljes nyilvánosság előtt kerül majd sor a választások kiírására, erre vonatkozóan előzetes információk nem állnak rendelkezésre. Miután a választások kiírásra kerültek, az egyes határidők tekintetében a Helyettes Államtitkárság készséggel áll a nemzetiségek rendelkezésére.

Lásztity Péró érdeklődött, hogy az Njtv. őszi módosítása érinti-e a választási szabályokat.

Dr. Fürjes Zoltán válaszában elmondta, hogy a 2019-es választási szabályokat nem.

3. napirendi pont: A közszolgálati média és a nemzetiségi sajtó és média szerepe és feladata a nemzetiségi önkormányzati választások alkalmával

Mucsányi János az MTVA Nemzetiségi, Külhoni Főszerkesztőségének képviselőjében elmondta, hogy 2014-ben júniusban már volt Közmédia Választási Iroda, jelenleg még nincs. Ennek oka, hogy más évben vannak az országgyűlési, mint az önkormányzati választások. Teljesen más ez a modell, ugyanakkor a korábban kiadott tájékoztató anyagok most is elkészülnek. Ezen kívül az Njtv. és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) szabályozási keretét ugyanúgy követi a közmédia, mint korábban. A választások kiírását követően ugyanazok a szabályok lesznek irányadók, mint korábban, különös tekintettel a hírműsorokban megjelenő spot-okra, valamint a hírműsorok és háttérműsorok tematikájára. Kérte, hogy jelezzék a résztvevők, amennyiben ezen a téren új elvárások vannak a közmédia irányába, amelyeket továbbítani fog az MTVA vezetésének.

Horváth Csaba a Croatica Kulturális, Információs és Kiadói Nonprofit Kft. képviselőjében jelezte, hogy az Országos Horvát Önkormányzatnak és a Magyarországi Horvátok Szövetségének 20 éve működő cége a Kft. Egyik kiemelt feladatuk a nemzetiségi média működtetése a magyarországi horvátok körében. Hangsúlyozta, hogy a nemzetiségi médiának a tájékoztatás mellett fontos feladata a kulturális identitás megőrzése. A fogyasztói szokások megváltozása és a gazdasági válság a médiát nehéz helyzetbe hozta, ami hatványozottan igaz a nemzetiségi médiára. Sokkal kisebb piacon kell boldogulnia és külső segítség nélkül a nemzetiségi média nem életképes. Kiemelte, hogy az elmúlt 20 évben nem volt lehetőségük uniós forrásra pályázni, pedig ez segítség lehetne a finanszírozásban. A jelenlegi támogatási rendszer a működési feltételeket tudja fedezni, fejlesztésekre nem marad forrás. Ennek következtében nem minden nemzetiség képes saját médiát fenntartani, valamint azt egy-egy nemzetiség sajátosságai határozzák meg, a nemzetiségi média egy része csak helyi szinten elérhető.

Ennek következtében a nemzetiségi média professzionalitása elmarad a többségi médiától, valamint működtetésük során nem mindenben tesznek eleget a modern tömegkommunikáció elvárásainak, hiszen főleg azoknál a lapoknál, amelyek havonta, háromhavonta jelennek meg, a hírek újszerűsége is megkérdőjelezhető. Kiemelte továbbá a különböző korosztályok médiahasználatának különbségeit: a fiatalok inkább az internetet használják, míg az idősebbek inkább újságot olvasnak. Tapasztalata szerint a digitális média használata negatív aktivitást produkálhat a nemzetiségi politikában és az anyanyelv is háttérbe szorul. A Croatica Kft. megpróbál mindig valamilyen új utat keresni. A megalakulásukkor átvették a magyarországi horvátok hetilapját, 2005-ben elindították az első internetes nemzetiségi rádiót és két éve próbálnak elindulni az internetes televízió irányába. Lehetővé tették, hogy a nyomtatott sajtót az interneten keresztül is tudják olvasni, valamint a rádió heti négy műsort sugároz és próbálnak önálló youtube csatornát indítani televíziós műsorokkal. Próbálnak arra a területre fókuszálni, ahova az MTVA nem jut el. Az internetes felületek állami forrásokból kerültek létrehozásra, ugyanakkor a működési feltételekre nem kaptak támogatást, ezt az Országos Horvát Önkormányzat finanszírozza. A választások során kérdéses, hogy a digitális vagy a nyomdai megoldás kerüljön előtérbe. Elsősorban a nyomtatás oldaláról közelítik meg a kérdést, mivel elsődleges feladatuknak nem a választásra, hanem a regisztrációra való felhívást tekintik. Az újságon kívül mellékletet is kiadnak mindig a választásokkor, illetve ezt nemcsak az előfizetők kapják meg, hanem különböző rendezvényeken osztogatják a választópolgároknak. Emellett az internetet is használják, az országos listavezetőkkel többször is interjú készítének. Ezen kívül – a fiatalok megszólítás érdekében – dolgoznak egy mobil applikáció létrehozásán is, amelyen minden médium elérhető lesz. Szórolapokat juttatnak el továbbá minden településre. Arra nincs lehetőségük, hogy óriásplakátokat helyezzenek el.

Fuhl Imre szlovák nemzetiségi újságíró elmondta, hogy a nemzetiségi média kisebb, ugyanakkor a választások mindig nagyon jelentősek minden nemzetiség életében. Egy-egy kisebb jelölőszervezetnek nagy segítséget nyújtanak a nemzetiségi média nyújtotta lehetőségek. A választások ideje alatt kritikusabban tekintenek a termékekre, ezért különösen oda kell figyelni kampányidőszakban a kiegyensúlyozottságra, arra hogy minden jelölőszervezet ugyanakkora figyelmet kapjon. A nemzetiségi sajtó közfeladatokat lát el, közszolgálati jellegű, közpénzből finanszírozzák a fenntartását. Kiemelte, hogy az összes újságírójuk öt éven keresztül nemzetiségi újságírás képzésen vett részt az anyaországban, Pozsonyban. Hozzátette, hogy Csehszlovákiában akkor is volt egyetemi szintű újságíró képzés, amikor Magyarországon nem, így profi újságírókat képeztek korábban is. Hangsúlyozta, hogy kampányidőszakban a legfontosabb, hogy a jogi, etikai szabályokkal tisztában legyenek az újságírók. Ennek kapcsán megkérdezte az MTVA képviselőitől, hogy előfordulhat-e, hogy egy újságíró egy országos nemzetiségi önkormányzat elnökeként funkcionáljon, amennyiben igen, kampányidőszakban mit kell tennie. Az újságírók feladata továbbá, hogy a híreket ne csak közöljék, hanem az olvasónak érdekes módon fogalmazzák meg. Továbbá el kell választani a hírszöveget a publicisztikától. Ezen kívül problémaként jelezte, hogy egyre kevesebb fiatal tudnak megszólítani és bevonni nemzetiségi aktivistaként, ami veszélyezteti az önkormányzatok megalakulását is. Ezen kívül egyre többen panaszkodnak az adminisztratív gondokra. Elmondta, hogy az internet fontosságára már 20 évvel ezelőtt próbálta felhívni a szakma figyelmét, már akkor jelezte, hogy problémát okoz, hogy az állam a nyomtatott sajtóra adja a támogatást, ugyanakkor az internet irányába tapasztalható az elmozdulás. **Dr. Fürjes Zoltán** hangsúlyozta, hogy a kormányzat érdeke, hogy élő nemzetiségi közösségek legyenek Magyarországon, ne csak civil szervezetek, hanem önkormányzatok formájában is. Elmondta továbbá, hogy a jelenlegi támogatási rendszerben az országos önkormányzatok döntési jogkörébe tartozik, hogy a nyomtatott sajtóra, vagy az internetes oldalakra fordítják az állami támogatás összegét.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes a témában kiadott két állásfoglalást részleteiben nem ismertette, csupán néhány elemet emelt ki belőlük. A *nemzetiségi kulturális autonómia érvényesülése a közszolgálati médiaszolgáltatás területén* című elvi állásfoglalás tekintetében elmondta, hogy 2004-ben készült az a vizsgálat, amely áttekintette, hogy a nemzetiségekre vonatkozó jogszabályok, az intézményi struktúra és a valóság mennyire vannak összhangban egymással a nemzetiségi média területén. 2015-ben merült fel, hogy az elmúlt 10 évre vonatkozó adatok kerüljenek megvizsgálásra, azonban hosszú időt vett igénybe mire

minden érintett bevonásra került. Részletekbe menő kérdéssorok készültek, mert több olyan panasz is beérkezett, ami azt mutatta, hogy átfogó, rendszerszintű kérdésekről van szó, nem egyedi, elszigetelt ügyekről. Így kb. 2-2,5 év alatt állt össze az AJBH álláspontja a nemzetiségi kulturális jogoknak erről a sajátos területéről, a nemzetiségi médiaszolgáltatásról. Kiemelte, hogy Mucsányi János munkásságával érzékelhető változás következett be az MTVA kommunikációjában. Korábban elutasítás volt tapasztalható az MTVA részéről és nem tudtak hozzáférni az adatokhoz, annak ellenére, hogy az ombudsman kérésére köteles minden intézmény adatokat szolgáltatni. **Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet** kiemelte azokat a fókuszpontokat, amelyet vizsgáltak a jelentés előkészítése során. A munka elején egy problématerképet készítettek, amellyel megkeresték a nemzetiségi média területén dolgozó szereplőket. Az állásfoglalásban nemzetközi összehasonlítást is végeztek, melynek során megvizsgálták a szomszédos államok nemzetiségi médiáját, valamint az Európa Tanács Nemzeti kisebbségek jogairól szóló keretegyezményének végrehajtásáról készült beszámolókat. Az első kiemelt fókuszpont a nemzeti kisebbségi közösségek és a közmédia közötti kooperáció és koordináció szempontjának kérdése. A második kiemelt téma, hogy az elmúlt 15 évben a nemzetiségekről milyen médiakép alakult ki. A megállapítások szerint nem szerencsés az a médiakép, ami az általános publikumban megvan, aminek az oka, hogy hézagosa a nemzetiségi értékek megjelenése a médiában az osztársadalom számára. A harmadik vizsgált téma a nemzetiségi média infrastruktúrája, szervezete és finanszírozása volt. Ennek kapcsán javasolták célzott projektfinanszírozások megfontolását. A negyedik fókuszpont a nemzetiségi adásokhoz való hozzáférés volt. Végül pedig megállapításra került, hogy a nemzetiségi közmédiára vonatkozó átfogó stratégiai koncepció hiányzik. **Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet** *A nemzetiségi kulturális autonómia érvényesülése a hazai filmművészet és filmgyártás területén* című elvi állásfoglalás tekintetében elmondta, hogy a közmédia mellett a nemzetiségi értékek közvetítésének másik jelentős terepe a filmművészet. 2010-ben került sor ombudsmani vizsgálatra a témában, amelyhez viszonyítva kerültek megállapításra a 2018-as elvi állásfoglalás konklúziói. Az állásfoglalás elkészítésekor arra koncentráltak, hogy létezik-e nemzetiségi filmgyártás, ha igen, milyen a terjesztése, az archiválásnak milyen lehetőségei vannak és a létező filmalkotások elérik-e a célközönséget, közműgyűjteményekben kereshetők-e, illetve nemzetiségi nevelési, oktatási céllal hasznosíthatók-e ezek az alkotások. Jelezte, hogy nem részletezi a megállapításokat, de kérte a jelenlévőket, hogy tekintsék át az elvi állásfoglalást. Elmondta, hogy szívesen fogadják az esetleges kiegészítéseket, véleményeket, hiszen nem csupán a jogszabályi környezetet, hanem a gyakorlatot is vizsgálják. Hangsúlyozta, hogy 25 éves a magyar kisebbségi jogrend, nagymértékben változott a technikai környezet is, továbbá az, hogy a nemzetiségi érdekérvényesítést ki viszi tovább, nagymértékben függ attól, hogy az említett csatornákon keresztül meg tudják-e szólítani a célközönséget és fel tudják-e készíteni a feladatára.

Dr. Fürjes Zoltán szintén biztatta a résztvevőket, hogy a korábbi szokásokon vagy szolgáltatásokon változtatva az új médiafelületeket használják, jelezte, hogy ehhez a Helyettes Államtitkárság minden lehetséges támogatást megad. Egyetértett továbbá **Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet**tel abban, hogy a nemzetiségek felelőssége, hogy átadásra kerüljön a nemzetiségi érdekképviselő, amely fontos feladata is a nemzetiségi közösségeknek.

Matkovits-Kretz Eleonóra a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi körének képviselőjeként megköszönte a téma napirendre tűzését, valamint Ombudsman Helyettes Asszonynak az elvi állásfoglalások összeállítását, melyek értékes gondolkodást indítanak el. Jelezte, hogy a GULÁG-GUPVI Emlékév keretében lehetőségük volt a volt Szovjetunió területére hiánypótló, megismételhetetlen utakat szervezni, azonban nem rendelkeznek olyan erőforrásokkal, hogy az utakról dokumentumfilmet vagy ismeretterjesztő filmet tudjanak készíteni, így az MTVA-hoz fordultak segítségért. Az öt útból egyszer sikerült operatőrt és riportert kapniuk. Az útról készült film a Duna Tv-n összesen kétszer került bemutatásra. Az ombudsmani jelentésből kiemelte, hogy 2007-2018 között egyetlen német nemzetiségi film sem készült az MTVA szerkesztőségén. A Duna World csatornán 2018. április 27-október 27. között a Dokuzóna program keretében bemutatott filmalkotások között egy német volt. 2013-2018 között MMM támogatással összesen 4 német film készült. Erre való tekintettel jelezte, hogy fontosak Ombudsman Helyettes Asszony megállapításai, ezen a területen előrelépésekre van szükség. Jelenleg nincs nemzetiségi filmműhely, amelyet létre kellene hozni és megfelelő finanszírozást kell hozzá rendelni. Az EMMI javasolt önkormányzati finanszírozást,

azonban egy film előállításának sokkal nagyobb a költségvetése ennél. Szerepel továbbá a jelentésben, hogy az EMMI véleménye szerint érdektelenség miatt nincsenek nemzetiségi filmfesztiválok. **Matkovits-Kretz Eleonóra** véleménye szerint nem érdektelenségről van szó, hanem valóban nincsenek nemzetiségi filmek, amely alapvetően erőforráshiányra vezethető vissza. Javasolta, hogy ősszel kerüljön sor egy filmfesztiválra a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok 75. évfordulójának témájában. A GULÁG-GUPVI Emlékév során német vonalon sok dokumentum és ismeretterjesztő film készült, amelyeket be lehetne mutatni. Ugyanakkor ennek finanszírozása szükséges. Ezen kívül nagy hiány van a magyarországi nemzetiségi közösségek 20. századi történelmét feldolgozó filmalkotásokban. A miniszterelnök-helyettes álláspontja szerint is a nemzeti közösségeket ért traumákkal kapcsolatos dokumentum- és játékfilmek készítése kiemelt cél.

Dr. Topuzidisz Dimitrisz jelezte, hogy jelenleg a 2011-es népszámlálási adatokkal kell dolgozni, legközelebb 2022-ben lesz népszámlálás. Javasolta, hogy a nemzetiségek településenként nézzék meg a nemzetiségi adatokat és keressék meg a választópolgárokat.

Farkas Márta a Saxlehner András Közhasznú Egyesület képviselőjében elmondta, hogy újságíróként, riporterként is, valamint a Német Önkormányzatban is dolgozik. Megköszönte az ombudsmani jelentést és reményét fejezte ki, hogy megfontolásra kerülnek az abban foglalt javaslatok. Régóta dolgozik kisközösségi médiában, rádióban, televízióban készít riportokat, dokumentumfilmeket. A rendelkezésre álló forrásokból az eszközöket tudják csak megvenni. Egyetértett **Horváth Csabával**, hogy az internet használatára van szükség a fiatalok megszólításához. Létrehoztak youtube csatornákat, amiket az iskolák között terjesztenek. Kiemelte továbbá, hogy a kultúra, identitás megőrzés, anyanyelvhasználat mellett a történelmi témák támogatására is szükség lenne az országos önkormányzat részéről. A jelentésben olvasható, hogy magyar nyelvű műsorok készítésére is szükség van a nemzetiségi értékek bemutatása érdekében. Jelenleg csak magazinműsorok vannak, de például jó lenne, ha a vallási műsorokban is bemutatásra kerülnének az egyes nemzetiségek vallási hagyományai.

Mucsányi János jelezte, hogy a felszólalók több évet foglaltak össze és így valóban hosszú hibajegyzék készülhet, ugyanakkor több téma keveredett. **Fuhl Imrének** az újságíró képviselő jelöltségével kapcsolatos kérdésére elmondta, hogy az általános szabály – az, hogy újságíró nem vállalhat politikai szerepet – tekintetében kivételt kell tenni, amelyet az MTVA engedélyezni fog az érintett nemzetiségi munkavállalói számára. Jelezte, hogy törvényi változások következtében 2019. január 1 óta az MTVA által készített műsorok nem nevezhetők filmnek, ezért kérte a film és a közmédia kettéválasztását. Törekcsenek arra, hogy a vallási műsorokban is megjelenítésekre kerüljenek a különböző nemzetiségi vallási szokások, ugyanakkor a kevés időkeretre mindig panaszkodnak.

Ntamtsiou-Agárdi Elektra a dokumentumfilmek és a Dokuzóna kapcsán elmondta, hogy korábban a MTV-ben az egyes filmeknél az adminisztráció nem volt tökéletes. Volt korábban egy *Együtt* című műsor, amelyben fél óras dokumentumfilmek kerültek levetítésre. Ennek keretében sok nemzetiségi film is készült, azonban ezek adminisztrációja hiányos. Több korábbi filmet nem lehet fellelni az archívumokban. 2019-ben sikerült elindítani egy digitalizációs folyamatot, amelynek keretében a régi technikákkal készült filmek interneten elérhető formátumba kerülnek. A nava.hu oldal 2006 óta létezik, a korábbi műsorok közül azok vannak meg, amelyek a saját archívumukban elérhetők. Erre való tekintettel a jelentésben megjelent lista nem teljesen objektív. A magazinműsorok kapcsán jelezte, hogy egy-egy téma feldolgozásra kerülhet, azonban akkor csúsznak az aktualitásokkal. A törvényben meghatározott időkeret nem lehet rövidebb, mint a 2011. december 19-ei állapot. Összesen heti 26 perc áll rendelkezésre, a Dokuzónával próbálják kiegyensúlyozni ezt. A Kossuth Rádióban hetente egy órában van az *Egy hazában* című műsor, ezen kívül a Nemzetiségi Rádióban is leadásra kerül a műsor. Ez magyar nyelvű műsor, hírek, programajánló és aktuális témák hangzanak el benne. A nagy nemzetiségeknek naponta van kétórás élőműsorok, amelyek anyanyelvűek, és magyar nyelvű összefoglalókat készítenek, amik hetente bemutatásra kerülnek. Az irodalmi műsorok tekintetében elmondta, hogy hetente 5 perces műsor van nemzetiségi irodalomból. A témák egyaránt függnek a szerkesztőtől és a nemzetiségektől is. Előfordul, hogy a híreket nem kapja meg időben az MTVA, és sokszor, amikor időben megkapják, akkor sem áll rendelkezésre megfelelő költségvetés, pl. külföldi

utak esetében. Ezekhez külön támogatásokra lenne szükség. Ezen kívül előfordult, hogy valaki külsősként készített filmet és az levetítésre került. Jelezte, hogy áttekintik, hogy a saját lehetőségeikhez képest mit lehet javítani.

Lásztity Péró örömmel fogadta az elhangzottakat és jelezte, hogy véleménye szerint az ombudsmani jelentések külön napirendi pontot érdemelnének, annak érdekében, hogy megfelelően áttanulmányozásra kerüljenek és megfontolva az ajánlásokat, áttekintsék, hogy ezek megvalósításában a civil szféra hogyan tudna részt venni. A jelentések részletesek, mindenre kitérnek, a megfogalmazott ajánlások támogathatók és ennek megvalósításáról kell majd beszélni. Erre való tekintettel javasolta, hogy a következő ülés napirendjén szerepeljen ez a téma. A nemzetiségi önkormányzati választások kapcsán hangsúlyozta, hogy jogilag ez egy sajátos, komplex rendszer, másrészt pedig egy elkülönülő választási rendszer, amiben kis közösségek vesznek részt. A jogszabály szervezetek versengését írja elő a nemzetiségi önkormányzati választásokon is, tehát az alapvetően kultúrával foglalkozó szervezetekre is politikai pártokra jellemző feladatokat ró. Ebből következik, hogy sokkal specifikusabb, jobb propagandára van szükség, amelyre külön figyelmet kell fordítani. Ez vonatkozik a közmédiára, a nemzetiségi médiára, a nemzetiségi szervezetekre, a kormányzatra és a választási szervekre is. Azonban erre nincsenek külön erőforrások biztosítva. A parlamenti választások alkalmával – amikor a propagandának kisebb szerepe volt a sikeresség szempontjából, mint a nemzetiségi önkormányzati választásokkor – volt elkülönített keret. Erre szükség lenne az önkormányzati választásokkor is annak érdekében, hogy minél többen tudjanak regisztrálni és ne csökkenjen a helyi nemzetiségi önkormányzatok száma. Ezen kívül **Lásztity Péró** véleménye szerint a propagandának is specifikusnak kell lennie azért, hogy megszólítsa a célközönséget, tehát nem óriásplakátokra van szükség. Amennyiben az etnobiznisz visszaszorítása a cél, akkor elsősorban a nemzetiségi nyelvű tájékoztatásra kell helyezni a hangsúlyt, amelyhez a nemzetiségi média és a közmédia csatornáit célszerű mozgósítani. A szervezetek versengésére a közmédia fel van készítve, a nemzetiségi média nincs, nem olyan a finanszírozási rendszer. Jelezte, hogy az elmúlt évek során jellemző volt, hogy egy szervezet lett kiemelve a nemzetiségi sajtóban, a többi pedig vagy nem jelenhetett meg, vagy pedig lejárató kampányt indítottak ellene. Fontosnak tartaná a nemzetiségi sajtóban egy sajtókódex megalkotását az önkormányzati választásokra vonatkozóan.

Dr. Fürjes Zoltán megköszönte a hozzászólást és jelezte, hogy a felvetett kérdések további egyeztetéseket igényelnek.

4. napirendi pont: A Német Kör tájékoztatója a GULÁG-GUPVI Dokumentációs, Kutató- és Emlékközpont (GGDKE) létrehozásának kezdeményezéséről

Matkovits-Kretz Eleonóra elmondta, hogy 2015 januárjától 2017 februárjáig tartott a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékéve. Már korábban megfogalmazódott, hogy fontos lenne egy kutatóintézet létrehozása, amely nemzeti intézmény egy helyen koncentrálná az eddigi kutatási eredményeket, az összegyűjtött tárgyi és írásos emlékeket, segítené, összefogná, koordinálná a további kutatásokat, támogatná az iskolai oktatást, valamint állandó és méltó intézményes keretet biztosítana az elhurcolt és eltűnt családtagok felkutatásának és a megemlékezéseknek. Ehhez tartozhatna film, könyv, külföldi intézményi kapcsolatok és helyszíni kutatások támogatása is. Ez az intézmény nem jött létre. Többször kérték a GULÁG Emlékbizottságban is, de mindig arra hivatkoztak, hogy sok olyan intézmény van, ami foglalkozik a 20. századdal, ugyanakkor ezek ad hoc jelleggel foglalkoznak a témával. Szükség lenne a Holokausztkutató Központhoz, a Sorsok Házához hasonló intézményre a GULÁG kutatása tekintetében is, amely nem csak a németiséget érinti. Néhány év alatt is nagy előrelépéseket lehetne tenni elhallgatott, elfelejtett történetek feltárásában a nemzeti történettudatba való beemelésével. Az Emlékév után a kérelmet eljuttatták Orbán Viktor miniszterelnök úrhoz, aki továbbította Gulyás Gergely miniszterelnökséget vezető miniszter részére. Tavaly augusztus óta áll az ügy, nem tudni, hogy mi az indok e mögött. Jelenleg aláírásgyűjtést tartanak a civil szervezetek, hogy a társadalmi támogatottság jelzésével kormány-előterjesztés készítésére sarkallják a tárcát. Ezzel a tájékoztatással a nemzetiségek figyelmét szeretne volna felhívni a kezdeményezésre, mivel nem csak a németeket érintette a kényszermunka és a fogság.

Dr. Fürjes Zoltán megerősítette, hogy fontos feladat az egyéni sorsok felkutatása és ezek megőrzése az utókor számára. Van már a kutatásoknak kialakult intézményrendszere, markáns érvet kell ahhoz felhozni, hogy miért van szükség új intézmény létrehozására. Jelezte, hogy a Helyettes Államtitkárság nem kapta meg a Gulyás miniszter úrhoz továbbított levelet, de utánakérdeznék, hogy van-e ezzel kapcsolatban feladatuk, vagy a Miniszteri Kabinet foglalkozik a kérdéssel.

Matkovits-Kretz Eleonóra jelezte, hogy Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes államtitkár úr részére került továbbításra a levél.

Dr. Fürjes Zoltán elmondta, hogy felveszik a kapcsolatot Helyettes Államtitkár Úrral.

5. napirendi pont: Egyebek

Dr. Fürjes Zoltán elmondta, hogy az Államtitkárság részéről nem merült fel téma az egyebekben. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága a 2020. évi költségvetési törvényjavaslat 9. fejezetéhez kapcsolódóan módosítási javaslatot fog benyújtani.

Lásztity Péro megjegyezte, hogy a Ritter Imre által javasolt napirend címében jogilag és pénzügyileg nem értelmezhető pontosan a nemzetiségek feladatalapú támogatása, a nemzetiségi önkormányzatok feladatalapú támogatása ismert. Véleménye szerint ez egy rendkívül fontos kérdés. Olyan fokú az adminisztratív leterhelés, a finanszírozás módja, annak elszámolása, illetve az egész rendszer, hogy az a helyi szinten, társadalmi munkában, honorárium nélkül dolgozó 3 fős nemzetiségi önkormányzatok számára kezelhetetlen. Kizárólag nyugdíjasok és a munkanélküliek vannak abban a helyzetben, hogy annyi időt tudjanak ennek szentelni, amennyit tőlük a helyi polgármesteri hivatalok elvárnak. A pénzügyi működés szabályozása nagyon sok problémát vet fel, amellett, hogy örvendetesen nőtt a támogatás összege. Továbbá elmondta, hogy minden évben probléma van a helyi nemzetiségi önkormányzatok feladatalapú támogatásának összegével, a pontozással. A Szerb Fővárosi Önkormányzatnak – melynek 1995 óta a tagja – a feladatalapú támogatás megállapítására vonatkozó pontozásos rendszerrel kapcsolatosan az a tapasztalata, hogy összesen két olyan év volt, amikor nem kellett kifogásolniuk a javasolt pontszámot. A többi alkalommal a benyújtott kifogás hatására átlagosan 50 %-kal nőtt a pontszám. Tehát ezek szerint nem az Önkormányzatnál van a probléma. Igen aktív, élő közösségek, nemzetiségi önkormányzatok minimális pontszámot kapnak, míg a látszatevékenységet folytató önkormányzatok, akinek jó a jegyzőkönyvírójuk, maximális pontszámot kapnak. A teljesítmény és a támogatás nagyon elváltak egymástól. Azoknak a munkatársaknak a számára, akiknek a jegyzőkönyvek alapján pontozniuk kell ez elmúlt időszak tevékenységét ez átláthatatlan. Ezen a ponton módosítani kell a rendszeren. Valamilyen módon több lehetőséget kell biztosítani azok számára, akik ismerik a körülményeket, annak érdekében, hogy a realitásokhoz közelebb eső pontszámok szülessenek. Többször módosították a pontozható tevékenységek körét, ami egyre elfogadhatóbb és szakszerűbb. De az a nemzetiségi önkormányzat, amelyik dominánsan kulturális tevékenységgel foglalkozik és nincsenek konfliktusai az érdekképviselet területén és nincs problémája a munkaerőpiaccal, csak 50 %-ot érhet el. Ha rengeteget dolgozik, akkor is csak 50 %-ot kaphat. Ha szociális téma felmerül a pontozás során, foglalkoztatás, esélyegyenlőség területén, például az anyanyelvű idősgondozás egy olyan terület, amivel foglalkozni kell és foglalkoznának ennek a támogatásával, szervezésével. **Lásztity Péro** felvetette továbbá, hogy a nemzetiségi önkormányzat magyar nyelvű jegyzőkönyvet ír, akkor is, ha nem magyar nyelven ülésezik. A jogszabály lehetővé teszi az anyanyelvű jegyzőkönyvkészítést, de társadalmi munkában senki nem készít két jegyzőkönyvet. Így közvetve elősegítik a nyelvi asszimilációt. Véleménye szerint azt is kellene pontozni, hogy mennyire használják az anyanyelvüket, például aki az anyanyelvén is elkészíti a dokumentumot, az több támogatást is kapjon. Idei tapasztalat, hogy több helyen olyan hírek terjedtek el, hogy nemzetiségi önkormányzat nem járulhat hozzá támogatással civil vagy egyéb szervezet kulturális, vagy identitásőrző programjához. A jogszabályban nem ez van, mégis ez terjedt el bizonyos körökben. Ez egy abszurd megközelítés, mert ez az önkormányzatiságot súlyosan sértő interpretáció. Hozzátette, hogy annyira el vannak keseredve az emberek, akik ezt a munkát végzik, hogy sokan fel fogják adni, és nem fognak találni helyi nemzetiségi önkormányzati képviselőjelölteket. Ez az egész finanszírozási rendszerrel és az adminisztrációval függ össze. Súlyos a probléma, ami radikális

kezelést igényel. Sajnálataát fejezte ki, hogy elmaradt ez a napirend, mert ez egy kulcsfontosságú téma, amivel időben foglalkozni kell.

Dr. Fürjes Zoltán elmondta, hogy **Lásztity Péró** felvetése érthető, ugyanakkor a támogatások felhasználásáról és elszámolásáról, az ehhez kapcsolódó adminisztratív terhekkkel kapcsolatos kérdések megvitatása során mindig figyelemmel kell lenni arra, hogy közpénzek költségéről van szó, amelynek az elköltését az állami oldalnak, a támogató félnek valamilyen módon nyomon kell tudnia követni. Törekednek arra, hogy a kedvezményezett körnek ezt minél inkább megkönnyítsék.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet elmondta, hogy különösen a kisebb nemzetiségi önkormányzatok esetében az idősebb generáció végzi az adminisztrációt. A megyelátogatások során ún. kiemelt figyelemmel kíséréssel követik nyomon, hogy hol, milyen részletkérdésekkel együtt merül fel ez a gond. Jelezte, hogy a mandátuma október végén lejár, reményét fejezte ki, hogy az utódja ezeket a tapasztalatokat fel tudja majd használni, és adott esetben egy vizsgálat formájában, javaslatok megfogalmazásával segíteni tudja majd a döntéshozók munkáját. A tevékenység dokumentálását – különösen a pénzek elkövetésével kapcsolatosan – nem lehet elkerülni. A feladatalapú támogatást illetően elmondta, hogy az utóbbi két évben ez a téma is rendszeresen felmerül a megyelátogatások során, és ezt az AJBH a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága ülésén is jelezte. Van az a fajta kommunikáció, amelynek az egyik leágazása az, hogy Ritter Imre úr előállt egy újfajta értékelési rendszerrel. Visszaigazolta a **Lásztity Péró** által elmondottakat.

Dr. Fürjes Zoltán hozzátette, hogy Erdélyi Rudolfal, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. (a továbbiakban: BGA) vezérigazgatójával folytatott megbeszélést, melynek során felmerült, hogy indokolt lenne a kedvezményezett körnek egy fórumot szervezni. Az Államtitkárság már szervezett az egyházi területen – GDPR és közbeszerzési témakörben – fórumot. Az elhangzottak alapján is érzékelhető, hogy erre lenne igény. Ezért ígéretet tett rá, hogy - amennyiben igény fogalmazódik meg - őszre megszerveznek egy fórumot, ahol részletesebben is lehetne ezekről a kérdésekről beszélni.

Tircsi Richárd a **Lásztity Péró** által felvetett kérdésekre reagálva elmondta, hogy a közelmúltban két nemzetiségi fórumon vett részt, ahol szintén megfogalmazták ezeket a kritikákat. A munkája során találkozik olyan önkormányzatokkal, ahol problémát jelent a jegyzőkönyvek megfogalmazása, feltöltése. Tény, hogy az önkormányzat munkatársának segítenie kell, de a jegyzőkönyv, a határozat szövege akkor lesz jó, ha azt a közösség elnöke, elnökhelyettese és a képviselők fogalmazzák meg. Elmondta, hogy közös önkormányzati hivataloknál szó szerint ugyanazok a határozatok, amelyek nem tükrözik a nemzetiségek közötti különbséget sem. Ha egy közösség felelősséget vállal, akkor az elnöknek, elnökhelyettesnek és a tagoknak meg kell tudniuk fogalmazni a határozatot. A törvényben is benne van, hogy az elnök felelőssége, hogy ez felkerüljön a nemzeti jogszabálytárba. Élő közösségekben a közösség fiatalabb tagjait is be kell vonni, hogy segítsenek az önkormányzat tagjainak. Valóban jelentősek az adminisztratív terhek, de ezek közpénzek, amelyekkel el kell számolni. Ennek jogszabályi feltételei vannak. Az államháztartási törvény és annak végrehajtási rendelete pontosan meghatározza, hogy a közpénzekkel hogyan kell elszámolni. Hozzátette, hogy sokan élnek a lehetőséggel és kapnak tiszteletdíjat az elnökök és a képviselők. A pontozással kapcsolatban elmondta, hogy jelenleg nincs jobb módszer. Volt olyan felvetés, hogy adott nemzetiségnek csak a történelmileg fontos települése kapjon támogatást. De a mai társadalmi folyamatokra jellemzően elvándorolnak a kisebb településekről esetleg olyan városokba, ahol addig nem volt jelen az adott nemzetiség, de a létszámát tekintve most már ott vannak többen. Így ez a felvetés nem vezetett megoldásra. **Tircsi Richárd** elmondta, hogy egyeztetés zajlott a Bizottság és az Albizottság tagjaival egy pontozási sémáról, amelyet a BGA-val történő egyeztetés után közzé fognak tenni a BGA honlapján. Ez a séma megmutatná, hogy hogyan, milyen tevékenységeket, tevékenység típusokat pontoznak a BGA, illetve az EMET munkatársai. Itt ígéretet tettek arra is, hogy a BGA, illetve az EMET munkatársai bevonják a nemzetiségek képviselőit a beérkezett jegyzőkönyvek elbírálásába. Megjegyezte, hogy vannak nemzetiségek, ahol nagy megosztottság van, így az országos önkormányzattól behívott szakértő le tudja húzni az ellenzéke pontszámait. Ezért **Tircsi Richárd** ígéretet tett arra, hogy ezeken az alkalmakon maga is részt fog venni. A csak kultúrával foglalkozó önkormányzatok megszerezhető pontszámaival kapcsolatban **Tircsi Richárd**

megjegyezte, hogy az önkormányzatok nem emiatt jöttek létre. Adott településen kulturális programok megvalósítását civil szervezet is tudja végezni. Az anyanyelvi jegyzőkönyvezéssel kapcsolatban elmondta, hogy a BGA nem rendelkezik olyan munkatársakkal, hogy mind a 14 nemzetiségi nyelv birtokában legyen. Példaként említette, hogy nincs olyan munkatárs, aki szerbül tudna fordítani.

Lásztity Péró megjegyezte, hogy ha egy országban van egy államalkotó közösség és nyelve is van, akkor erre az államnak fel kell készülnie.

Tircsi Richárd elmondta, hogy efelé törekszenek. Hozzátette, hogy jó ötletnek tartja plusz pontokkal honorálni az anyanyelvű jegyzőkönyveket. **Tircsi Richárd** megerősítette, hogy a nemzetiségi civil szervezetek bevonhatóak közreműködőként a programok megvalósításába. De arra nem lehet pontot kapni, hogy az önkormányzat csak átadja a pénzt a civil szervezetnek.

Farkas Márta megjegyezte, hogy csak egy külsős bizottsági tag kap tiszteletdíjat, mert a működési költséget vagy a feladatalapú támogatást nem akarják tiszteletdíjra költeni. Megkérdezte **Tircsi Richárdtól**, hogy feladata-e a fővárosi önkormányzatnak a kerületekkel tartani a kapcsolatot? Továbbá ellenőrzi-e a költségvetését valaki a fővárosi önkormányzatnak? Elmondta, hogy az országos önkormányzat csak akkor ad támogatást, a fővárosi kerületeknek, ha szövetséget hoznak létre.

Tircsi Richárd válaszában elmondta, hogy országos önkormányzat szabhat feltételeket, de ebbe a kormányzat nem szól bele. Úgy látszik, hogy az Országos Német Nemzetiségi Önkormányzat ilyen szigorú feltételekhez köti. Természetesen a fővárosi önkormányzatnak feladata a kerületi önkormányzatokkal való kapcsolattartás és a többi nemzetiségi önkormányzathoz hasonlóan a fővárosinak is ellenőrzik a költségvetését.

Matkovits-Kretz Eleonóra a nemzetiségi pályázattal kapcsolatos tapasztalatokkal összefüggésben elmondta, hogy még mindig hat hónapig tart, mire megkapják a pénzt. Elmondta, hogy van lehetőség pályázni kiadványra is, de kötelező a kétnyelvűség. 3-400 ezer forintból nem lehet kétnyelvű kiadványt kiadni, ez legalább 3 M Ft lenne. Ezért erre egy másik fajta, komolyabb keret kell. Továbbá megkérdezte, hogy a Nemzeti Alaptanterv jelenlegi változatába bekerült-e a GULÁG, GUPVI, Málenkij robot témaköre. Jelezte, hogy az NKA Közművelődési Kollégiuma pályázatot hirdetett a 2000 fő alatti magyarországi településeknek értékmentő, értékteremtő közösségek létrehozására közművelődési szakmai tevékenység megvalósítására. Több olyan esettel találkozhatnak, hogy kistelepüléseknél csak a települési önkormányzatok pályázhatnak, nemzetiségi önkormányzatok nem. Javasolta, hogy vagy mindkettő pályázhasson, vagy amennyiben a települési nem pályázik, pályázhasson a nemzetiségi. Elmondta továbbá, hogy sokaknak most jutott tudomására, hogy a Málenkij robotos kényszermunkásokra is vonatkozik a hadigondozási törvény, viszont olyan lehetetlen igazolásokat kérnek, amelyeket 90 év fölötti ember, de még a család is képtelen teljesíteni. A jogosultság hadi eredetét egykorú szolgálati, katonai vagy kórházi iratokkal és hatósági igazolásokkal kellene bizonyítani. Az áprilisi módosítás után a 1949. január 1. után születettek már nem igényelhetik.

Dr. Fürjes Zoltán a pályázatok kifizetésével kapcsolatosan elmondta, hogy van még mit javítani, ennek érdekében folyamatosan egyeztetnek a BGA-val. Reményét fejezte ki, hogy e tekintetben sikereket fognak elérni. A többi kérdéssel kapcsolatosan kérte **Matkovits-Kretz Eleonórá**t, hogy a felvetett kérdéseket írásban szíveskedjen megküldeni, mert az Államtitkárság kompetenciáján kívüli szakterületeket érint, ahonnan be kell szerezni a véleményeket, ezután tudnak érdemben válaszolni. **Dr. Fürjes Zoltán** megerősítette, hogy azokat a kérdéseket, amelyeket az ülésen nem tudta megválaszolni, a későbbiek folyamán megválaszolják. Majd további hozzászólás hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Szabó-Princz Viktória titkárságvezető Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Környei László Éva kabinetfőnök, Parlamenti Államtitkári Kabinet, IM

Jóváhagyta: dr. Fürjes Zoltán egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, ME